

den Gang var beskæftiget ved det kongelige Theater; det ligger forøvrigt ikke langt tilbage i Tiden. Antallet blev den Gang opgivet til 250 Personer, og nu er dette Antal efter den ærede Ministers Opgivelse voget til 516. Rigsdagen har ikke det mindste Indblik i, hvad de Personer bruges til, men Rigsdagen har naturligtvis en Fornemmelse af, at, dersom dette Antal efter et meget kort Naremaal atter kunde voxe med en halvtredie Hundrede Personer, kunde det snart gaa ud over alle Grændser. Jeg er som sagt overbevist om, at det ved en nærmere Undersøgelse skal vise sig, at det ikke kan vedblive at holde Stik, at Theatret skal drives, lad det saa koste, hvad det koste vil. Det fjerde Punkt, som den ærede Conseilpræsident og Finantsminister fremdrog som uantageligt, var Folkethingets Votum i den Strid, der har været om, hvorvidt der skal være to Amtstuer i Frederiksberg Amt, eller der kun skal være een. Der er en gammel Lovbestemmelse i saa Henseende og, saavidt jeg kan forstaa og læse denne Lov, er den tydelig og klar. Jeg har den ikke ved Haanden og kan ikke gjengive den ordret, men Indholdet er, at i de Amtsvaadsstredse, hvor der er mere end een Amtstue, skal det ved Embedsleddighed bestemmes ved Lov, om der skal være mere end een Amtstue, og indtil en saadan Lov udkommer, skal det ledige Embede besættis ved Konstitution. Nu er det mig uforstaaeligt, hvorledes den ærede Minister kan gjøre saa Meget ud af dette Spørgsmaal. Jeg synes, at den Ting er simpel og klar. Rigsdagen og Regjeringen ere jo blevne enige om en Lov, hvorefter Embedet vedbliver at besættis ved Konstitution. Det er en Bestemmelse, der har Lighed med mange andre Bestemmelser i Love, f. Ex. med Bestemmelsen om, at den paagjældende Lov skal vedblivende revideres, om det end varer nok saa længe, indtil der kommer en ny Lov. Denne Lov om Amtstuerne maa jo naturligtvis komme frem paa hver Rigsdag, indtil Regjeringen og Rigsdagen enes om en ny Lov (Et Medlem: Nei, Nei!). Ja, saaledes har jeg opfattet det; jeg hører at det ærede Medlem siger Nei, og jeg venter da at høre en nærmere Forklaring af ham. Det sidste Punkt, som den høitærede Conseilpræsident fremdrog som uantageligt, er Tillegget paa Finantsloven til Skolelærerne. Der er jeg for mit Vedkommende i det heldige Tilfælde for en stor Del at samstemme med den høitærede Minister, men derfor er det dog ikke sagt, at vi kunne blive enige, thi vore Grunde kunne være forskjellige. Det er min fulde Overbevisning, at det ikke er den ønskeligste Vej at gaa med Tilleg til Skolelærerlønningerne at optage dem paa Finantsloven, og kommer jeg for mit Vedkommende til at stemme derfor, hvad jeg ikke kan sige Noget om nu, ved jeg allerede, at jeg vil gjøre det modstræbende. Denne Sag har som saa mange andre Sager i den trange Tid, vi leve i, en Historie, og den

kanne vi ikke frigjøre os for. Den høitærede Conseilpræsident havde forstjelligt at anføre for, at dette Lønningsstillæg ikke burde staa paa Finantsloven, og det gif blandt Andet ud paa, at Statskolelærerstillingen var bleven en særlig trang Stilling efter Loven af 8de Marts 1856 i Henseende til Afgang til at opnaa Forfremmelse. I den Henseende er jeg nu saa uentig med den høitærede Conseilpræsident som vel muligt. Om det ogsaa kan siges, at Skolelærerne ikke blive forflyttede i samme Orden som tidligere, o: at der ikke bliver taget saa meget Hensyn til deres Anciennitet, saa vide vi paa den anden Side, at Skolelærerne aldrig have været kaldede under de Former som kongelige Embedsmænd; Kaldsretten til Skolelærerembederne har ogsaa før 1856 været henlaagt til forskjellige Myndigheder og Personer og allerede dette gjorde, at Forfremmelse efter Alder ikke var en saa selvfølgelig Sag. Men ved Siden deraf kommer en anden Betragtning, som jeg desværre har maattet gjøre gjældende ikke alene i Rigsdagen, men ogsaa andre Steder, nemlig den, at vi ikke kunne stille Skolelærernes Lønninger fra Skolelærernes Stilling i andre Retninger, eller med andre Ord: vi kunne nødig gaa ind paa at gjøre Noget som helst til Fordel for Skolelærernes Lønningsforhold uden samtidig at faae en Skolereform. Vi, som have en Overbevisning om, at saafremt der er nogen Lov, der trænges til, saa er det en Lov om Skolevæsenets Ordning, kunne ikke som praktiske Mænd — Klogskab forbyder det ligefrem — under de nuværende Forhold gjøre den økonomiske Stilling for Skolelærerne mere behagelig end høist nødvendigt, og det er ikke mindst gaaet op for os, siden Skolelærerne have dannet en Forening, som vistnok nu strækker sig over hele Landet, en Forening, der har det Hovedformaal at varetage Lærernes økonomiske Interesser uden i mindste Maade at varetage det, som Befolkningen vistnok sætter mest Pris paa, nemlig Undervisningens Fremme saa godt som muligt. Det vilde fra mit og fra mange Andres Synspunkt være en Daarstab, om vi vilde gaa hen og begunstige en Klasse af Medborgere, Embedsmænd eller kommunale Bestillingsmænd, hvad de nu skulle kaldes, paa det økonomiske Omraade, naar de ikke ville staa Last og Brast med os og forlange en Omordning af Skolevæsenet, som den hele Befolkning trænger haardt til. At selve Lønningsstillæget skulde være uantageligt paa Finantsloven, kan jeg ikke rigtig forstaa, og det kan jeg heller ikke gaa ind paa. Skolelærerne ere vel i almindelig Tale kommunale Bestillingsmænd, men hvor lidt Kommunerne have at sige baade over Lærerne og over Skolernes Ordning, fornemmes stadigt, og vi have ikke mindst fornummet det under den nuværende Ministers Styrelse. Kommunerne have egentlig for nærværende Tid meget lidt Raadighed over Skolevæsenet; de have egentlig ikke Andet med det at gjøre end at be-